

Beslut om bildande av naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun, Skåne län

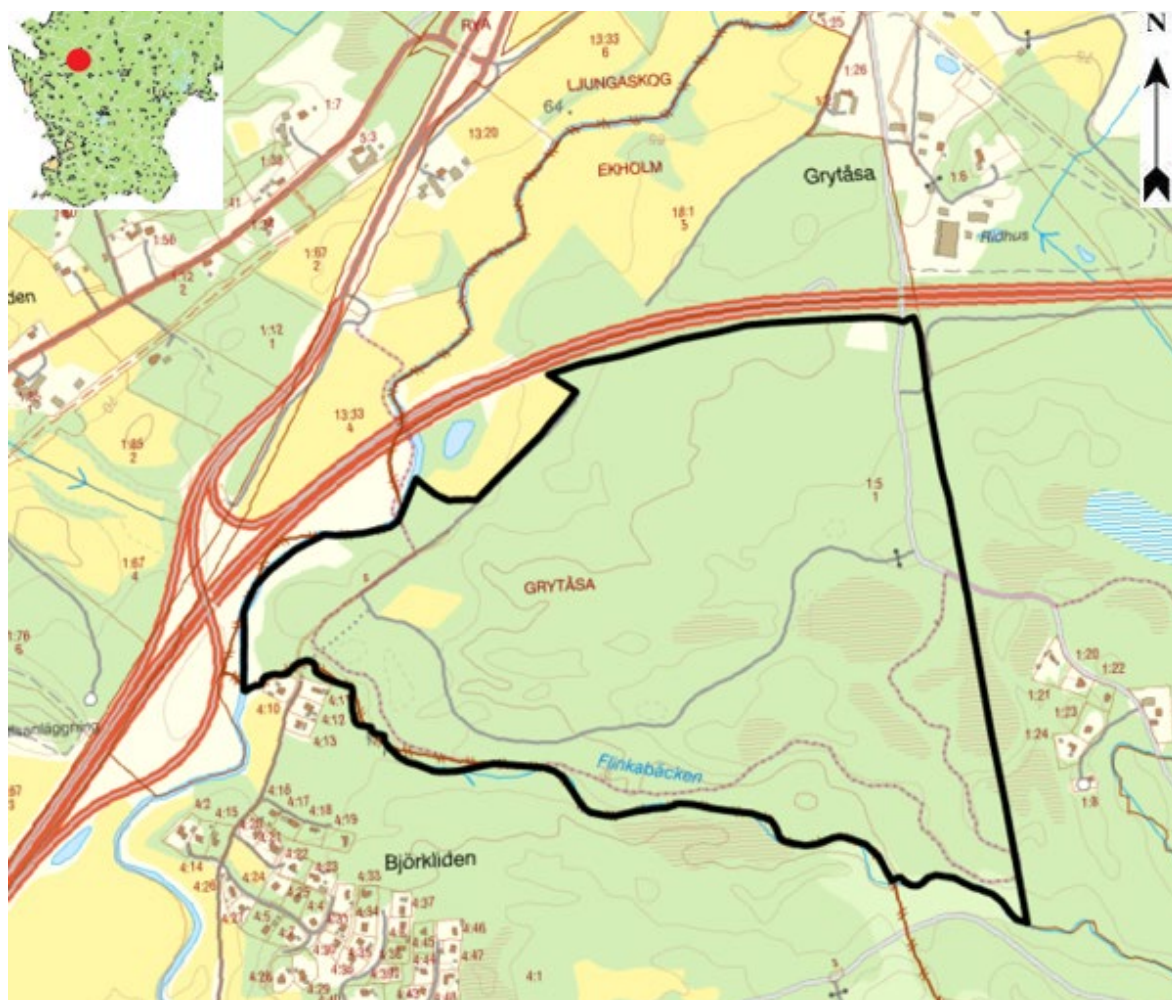
Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart heldragen linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

I enlighet med 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4.

Med stöd av 21 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. utser länsstyrelsen Stiftelsen OD Krooks Donation i Kristianstads län till förvaltare av naturreservatet.

Naturreservatet avgränsas med svart heldragen linje. © Lantmäteriet Geodatasamverkan. Skala 1:10 000

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Grytåsa
Kommuner:	Örkelljunga
Natura 2000-ID:	-
SKO-ID ¹	1102189
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Del av Grytåsa 1:5, och outredd samfällad väg inom Grytåsa 1:5, Örkelljunga kommun
Markägarkategori:	Stiftelse och samfällt
Läge:	Cirka 4,5 km sydväst om Örkelljunga
Koordinat centralpunkt:	E 389900, N 6236000 (SWEREF 99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Rönne å - SE96000
Vattenförekomst:	Flinkabäcken WA767242254
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	Cirka 58,6 hektar (varav vatten cirka 0,65 hektar)
Förvaltare:	Stiftelsen OD Krooks donation i Kristianstads län

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer kopplade till en betad tallhed, blandskog, lövsumpskog, bäckmiljö och tallsumpskog. Områdets hydrologi ska om möjligt restaureras. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en betad tallhed främst bevuxen med tall, en och björk.
- Bevara och utveckla ett sammanhållet fältskikt bestående av bärris, ljung och gräs.
- Hävd av området i syfte att efterlikna ett skogsbete (utmarksbete), med främst nöt, häst och get samt bränning.

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas SKO.

- Ej transportera ut ved överstigande 30 centimeter i diameter från området, med undantag av den gran som ska avvecklas från naturreservatet,
- Bevara och utveckla områdets blandskogar, bestående av löv och tall,
- Ersätta granskog med blandskogar, bestående av löv och tall,
- Bevara och utveckla områdets tallsumpskogar,
- Bevara och utveckla områdets bäckmiljö,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken eller återskapa naturligare bäckfårar eller å-fåra, blötlägga mark,
- Gynna i området förekommande habitatlistad, rödlistad eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter,
- Ta bort eventuellt främmande arter,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom anläggande och underhåll av parkeringsplats, leder, vindskydd, eldstäder, toalett och rastplatser.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att borra, spränga, gräva, schakta, fylla ut eller dika eller annan markberedning,
2. uppföra byggnad, mast, jakttorn, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. anordna upplag,
4. plantera eller så buskar och träd,
5. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
6. lägga ut strö eller dylikt, stödutfodra,
7. låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
8. hålla får under tidsperioden 1 april till 30 augusti,
9. utfodra jaktbart vilt,
10. sätta ut bikupor,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. skötsel och restaurering av tallhed, genom röjning, bränning och bete, enligt bilaga 2.
4. skötsel av blandskog, genom röjning, avveckling av granplanteringar, plantering och fällning, enligt bilaga 2,
5. skötsel av tallsumpskog innefattande naturvårdsåtgärder genom fällning, skapande av död/döende ved, enligt bilaga 2,
6. efter utredning lägga igen diken, återskapa naturligare bäckfåror eller å-fåra, blötlägga mark enligt bilaga 2, som ej påverkar utanför naturreservatet liggande mark,
7. inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
8. bekämpning av invasiva och/eller främmande arter,
9. uppsättning av holkar,
10. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet, enligt bilaga 2,
11. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, stenmur eller naturföremål,
2. ställa upp eller övernatta i fordon,
3. elda annat än på anvisad plats. Användning av friluftskök är tillåtet i naturreservatet,
4. ta med hund eller annat sällskapsdjur som inte hålls i fysiskt koppel,
5. gräva upp växter,
6. plocka slättergubbe (*Arnica montana*),
7. föra bort död ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller liggande träd och buskar,
8. uppföra någon form av anläggning eller placera ut för reservatet främmande föremål,
9. plocka mossor, lavar eller vedlevande svampar,
10. dumpa trädgårdsavfall,

Det är förbjudet utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd att:

11. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker,

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- förvaltarens utveckling av området med nya anläggningar för friluftslivet, som vindskydd, eldstäder och rastplatser, förutsatt att dessa placeras utan att höga naturvärden påverkas negativt.
- länsstyrelsens tillsyn av området,
- driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar för motorfordon, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slätter av vägslänter eller rensning av vägtrummor och vägdiken och kapning av överhängande grenar, eller vägghållarens nedtagning av för allmänheten farliga träd längs med väg, vändplats eller parkeringsplats,
- förvaltarens nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med vägar, leder, rastplatser etc).
- djurhållares underhåll av anläggningar och ledningar för betesdjuren (vatten, staket etc).
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Om fisket kan påverkas negativt ska anmälan om dikesrensning göras till länsstyrelsen innan arbetet påbörjas.
- restaurering av hydrologin, inklusive åtgärder i närliggande terrester miljö, som lägga igen avvattnade diken, återskapa naturligare bäckfåror, småvatten eller blötlägga mark.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga nyttjanderätter, ledningar och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och tele-distributör samt nyttjanderättshavare. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom fem arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

- A3 gäller ej tillfälliga upplag för områdets skötselbehov,
- A5 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation på betesmark efter godkännande av naturreservatets förvaltare,
- A5, C1 och C7 gäller ej gallring eller slutavverkning av befintliga avdelningar med granplanteringar, där markägaren äger rätten till virket och ingen ersättning för förtida avverkning ska utgå. Granplanteringar markerade med rött på bilaga 3 får tas ner före 2029-12-31, medan granplanteringar markerade med blått på bilaga 3 får tas ner före 2045-12-31 för att möjliggöra en långsam överföring till blandskog. När åtgärderna är slutförda upphör undantaget på att gälla. Om avverkning inte sker före utsatt tid får länsstyrelsen låta avverka barrbestånden,
- A6 gäller ej för övergångsutfodring av betesdjur i maximalt två veckor vid betessläpp och installning. Lämpliga utfodringsplatser ska överenskommas med naturreservatets förvaltare,
- A8 gäller ej hållande av får i restaureringssyfte,

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt

- A2, A9 och C8 gäller ej tillfälliga mobila jaktorn och därtill hörande utfodring med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt. De ska sättas upp inför jaktsäsongen och som tas bort efter avslutad jaktsäsong.
- C4 gäller ej i samband med jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

Övriga undantag

- C8 gäller ej, tillfälliga funktionärstält, duschkabiner (med slutet system), toalettvagnar, bord, skyltar och tillhörande utrustning, i samband med evenemangets genomförande.
- C8 gäller ej utplacering av geocacher.
- C9 gäller ej insamling av enstaka beläggsexemplar (av svårbestämda arter), under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.
- C11 gäller ej håvning, handplockning eller annan selektiv metod som inte stör djurets livsmiljö, med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar (av svårbestämda arter) av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11–11b §) eller strandskydd (13–18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,
- Anmälningssplikten enligt 12 kap 6 § miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,
- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämnningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området ligger i nordvästra Skåne och jordarten utgörs av isälvsmaterial och torvmark på en berggrund av gnejs. I södra delen av området förekommer ett åslandskap med flera parallella getryggsåsar och dödisgropar. Områdets namn, Grytåsa, avspeglar på ett bra sätt geologin i området.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

I dagsläget består större delen av området av betad tallhed samt tallsumpskog. Området har lång historik av skogsbete med nöt och området kallas för Möllers skog efter den tidigare ägaren. Syskonen Möller hade både hästar och nötkreatur som betade i skogen. Ved och timmer togs endast ut genom plockhuggning för husbehov, vilket har satt sin prägel på området. Det finns inga kända fornlämningar i området. Kända kulturlämningar är få och utgörs av en husgrund från historisk tid och stenmurar i anslutning till denna samt rester av en skvaltkvarn i Flinkabäcken.

Biologiska bevarandevärden

Grytåsa är ett för Skåne unikt skogsbete på en tallhed med lång kontinuitet. Området är glest bevuxen med tall med inslag av en, bok, asp, björk, gran, rönn och sälg. Många av träden är solbelysta vilket gynnar insektsfaunan. I området förekommer också grova tallar. Fältskiktet utgörs av bland annat av bärris, ljung, klockpyrola och kambräken. Fågellivet utgörs av både skogs- och betesmarkslevande fåglar däribland grönfink (EN), stare (VU), gulspurv (NT), björktrast (NT), entita (NT), svartvit flugsnappare, spillkråka och nattskär. Svampfloran (funger) är väl undersökt med väldigt många arter, varav gropticka (NT) är rödlistad. Slåttergubbe har tidigare påträffats på flera lokaler kring Grytåsa från vilka de nu är utgångna. Arten finns närmast på flera lokaler nordöst om samhället Eket. Etablering av arten från frön ifrån närområdet bör ske för att öka artens förekomst. I Pinnån och Flinkabäcken förekommer bland annat utter. Flinkabäcken är grund och stenig.

Friluftsvärden

Naturresevatet är mycket lättåtkomligt och ingår i Stiftelsen Skånska Landskaps strövområden Grytåsa. Här finns parkeringsplats, toalett, vindskydd och flera leder. Skåneleden går också igenom området.

Skälen för beslutet

Området är Skånes hittills enda kända större skogsbete på tallhed med en lång historik som skogsbete. Friluftsvärdena i området är mycket höga och är särskilt betydelsefullt för det lokala friluftslivet. Området ingår i Stiftelsen Skånska Landskaps

strövområden. Området är tillgängligt och här finns flera leder, däribland Skåneleden. Här finns flera rastplatser och ett vindskydd.

Området har höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Området har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Länets naturvärdesöversikt:** Området ingår i ett större område som utgör ett klass 2 område.
- **Örkelljunga kommuns naturvårdsprogram:** Området är ett klass 1 område (högsta naturvärde) i programmet.
- **Strandskyddat område enligt 7 kap 13–18 §§ MB:** Gäller med 100 meter från Pinnån och Flinkabäcken.
- **Nationellt värdefullt vatten:** Pinnån (som också omfattas av ett dikningsföretag) är av Naturvårdsverket utpekad som ett nationellt värdefullt vatten.
- **Kulturlämningar:** Det finns inga registrerade fornlämningar. Vid infarten till området finns kulturlämningar i form av en husgrund och i anslutning till denna även stenmurar. Flinkabäcken finns rester av en skvaltkvarn.
- **Grön infrastruktur:** Områdets gräsmark utgör en värdekärna. Flinkabäcken utgör en spridningslänk för limnisk infrastruktur.
- **Äng- och hagmarksinventeringen:** Området ingick i äng- och hagmarksinventeringen 1990–96, som ett klass 2 objekt (klass 1 är högst och klass 4 lägst), men ej i ängs- och betesmarkinventeringen 2002–2004.
- **Skåneleden:** Går genom området.
- **Hotade arter:** Grypticka (NT), dystersopp (NT), grönfink (EN), stare (VU), svart-vit flugsnappare (NT), gulspurv (NT), björktrast (NT), entita (NT) och spillkråka (NT). Livsmiljön är lämplig för slättergubbe (VU).
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** Spillkråka, *Dryocopus martius* (A236) födosökande främst vintertid.

Länsstyrelsens bedömning

Ingående skogsareal har stämts av gentemot poängmodell för prioritering av objekt, Strategi för formellt skydd av skog. Området utgörs av de prioriterade skogstyperna sandbarrskog på vilken skogsbete sker, triviallövskog med ädellövinslag och lövsumpskog. Avseende naturvärden på beståndsnivå bedöms den betade sandbarrskogen tillhöra de 10 % av de oskyddade värdekärnorna med högst beståndskvaliteter i länet (3 poäng). Området ingår inte i någon skoglig värdetrakt (0 poäng), Området innehåller till mer än hälften prioriterade skogstyper (2 poäng). De skogsbiologiska värdekärnorna har stor betydelse för andra miljö kvalitetsmål, kulturmiljövärden och friluftsliv samt tätortsnära lägen (1 poäng). Totalt får området 6 poäng. Områden med 4 poäng eller mer är prioriterade för skydd.

Slåttergubbe, *Arnica montana*, finns i närområdet. Det är en bilaga V art i EU:s art- och habitatdirektiv som kräver särskilda förvaltningsåtgärder för att minska risk för insamling samt klassad som sårbar (VU) av Artdatabanken. Arten bör införas i området och får ej plockas inom naturreservatet.

Naturreservatet kommer att bidra till en stärkt grön infrastruktur i landskapet och spridning av skyddsvärda arter.

Naturreservatet inkluderar delar av det nationellt värdefulla vattendraget Pinnån. Då ån omfattas av ett markavvattningsföretag anser länsstyrelsen att det i nuläget inte finns förutsättningar, utöver vad som gäller enligt artskyddsförordningen, att inom naturreservatet skydda limniska värden inom den.

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att i första hand bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Men även skydda, återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter samt tillgodose behov av områden för friluftsliv. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Ett rikt odlingslandskap", "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Naturreservatet ligger utanför vägområdet för riksintresse för kommunikation enligt 3 kap 8 § miljöbalken, E4:an. Naturreservatet påverkar ej riksintresset. I övrigt berörs inte några andra riksintressen. Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Bestämmelser som beslutet grundar sig på

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Enligt 7 kap. 5 § miljöbalken ska i beslutet anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet.

Om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, får länsstyrelsen enligt 7 kap. 6 § miljöbalken förplikta ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla vissa intrång.

Om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet får enligt 7 kap. 30 § miljöbalken länsstyrelsen besluta om föreskrifter om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt inom det skyddade området.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 3 § Förordning (2024:183) om konsekvensutredningar. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan.² Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

² Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper <http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv och negativ
Försörjande	Virke och fibrer	Negativ
Försörjande	Bioenergi från skog	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar.	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter/träd	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolinbindning av återvätad mark	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Kulturella	Estetiska värden t.ex. boende vid naturskön miljö, rekreativitet och turism i ostörd miljö	Positiv
Kulturella	Kulturarv t.ex. användning av naturliga miljöer av andliga eller historiska orsaker	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
Stödjande	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävares dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Ärendets handläggning

Anmälan om formellt frivilligt skydd insändes av markägaren till länsstyrelsen den 26 juli 2024.

Länsstyrelsen har i samråd med markägaren avgränsat området, upprättat förslag till syfte, föreskrifter och skötselplan. Förslag på parkeringsplatser har tagits fram i samråd med markägaren och finns i skötselplanen.

Intrångsersättning har utbetalts till markägaren år 2026.

Ärendet remitterades under perioden 2026-04-09 till den 2026-05-15, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 5.

Naturresevatets avgränsning är slutligt inmätt i fält.

Skötselplan och förvaltning av naturresevatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturresevat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Stiftelsen OD Krooks donation i Kristianstads län är förvaltare av naturresevatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Johan Åsberg och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

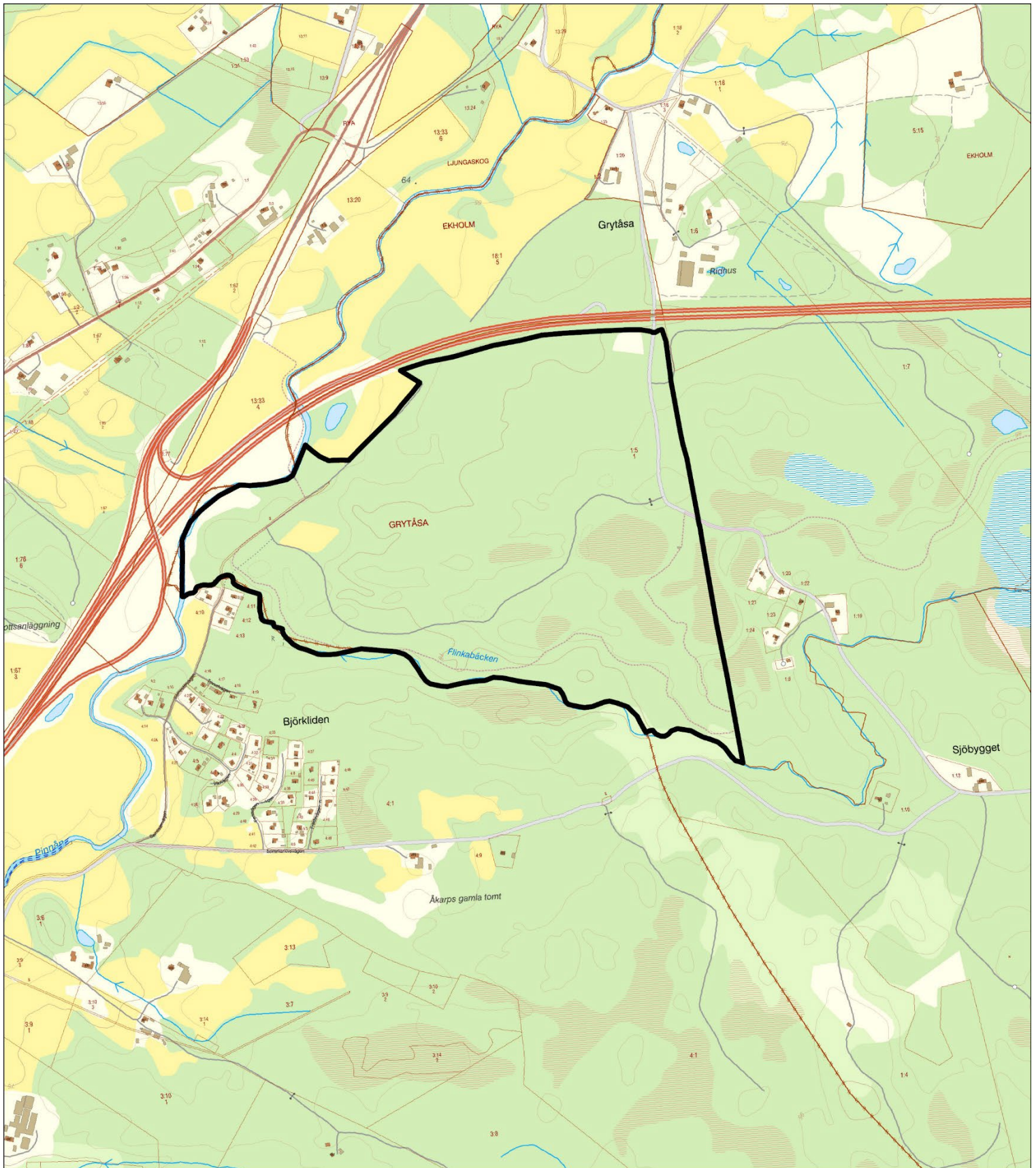
Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Kartor med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade undantag från föreskrifter
4. Skötselplan
5. Yttranden och länsstyrelsens bemötande
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1, Beslutscharta Naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun

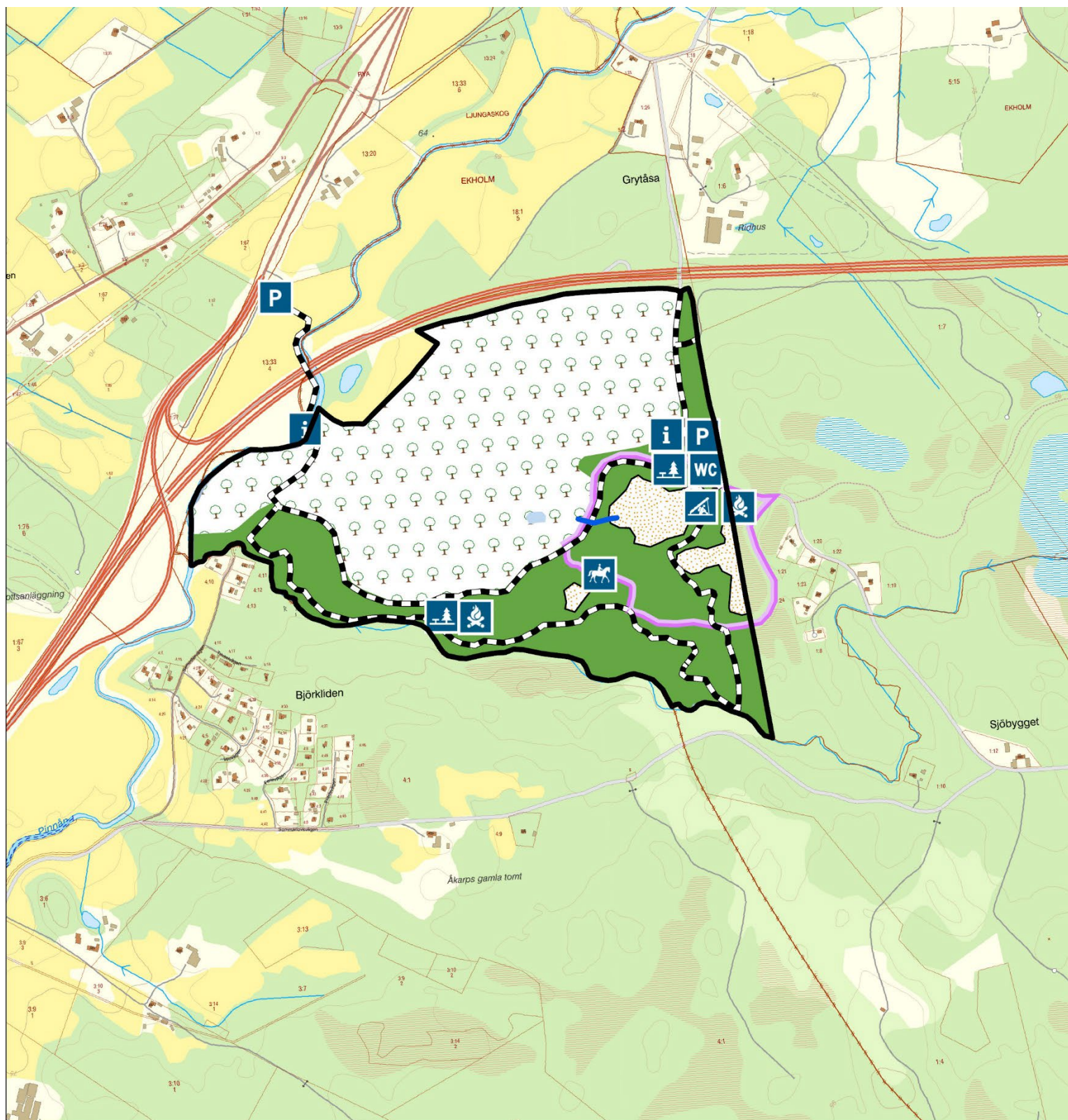
Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan.

 Naturreservat

0 100 200 300 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025, 1257-201

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2, Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång Naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun

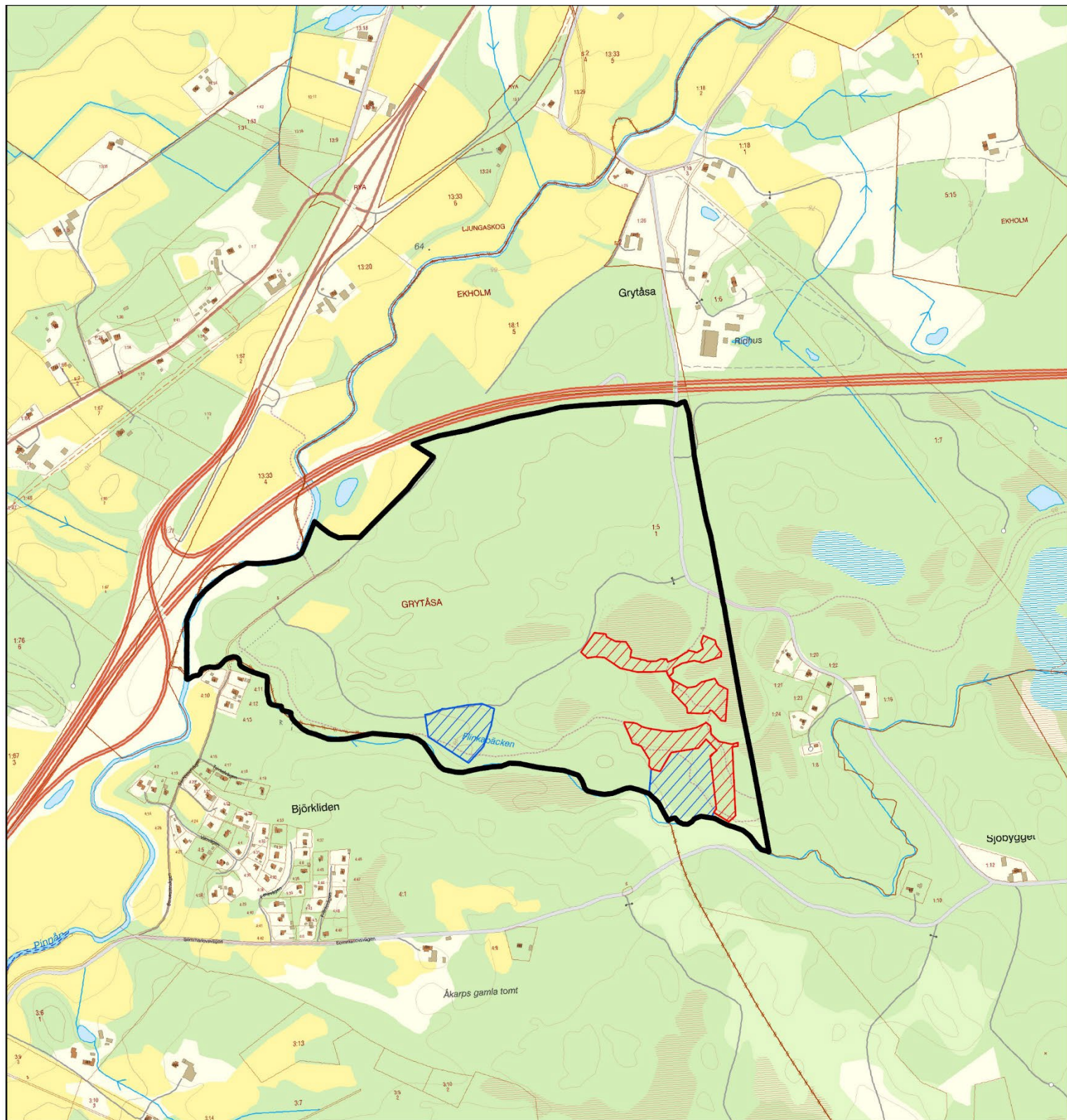
- Gäller föreskriften B3
- Gäller föreskriften B4
- Gäller föreskriften B5
- Markerad led gäller föreskrift B10
- gäller föreskrift B2
-     gäller föreskrift B10
- gäller föreskrift B10

Blått streck utgör dike som omfattas av föreskrift B6

0 100 200 300 Meter

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025, 1257-201

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3, Karta med markerade undantag från föreskrifter Naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun

Skrafferade områden gäller undantag från föreskrifterna A5, C1 och C7
avseende gallring eller slutavverkning av befintliga avdelningar med
granplanteringar.

Rödskrafferade områden ska tas ner före 2029-12-31.

Blåskrafferade områden ska tas ner före 2045-12-31.

0 100 200 300 Meter

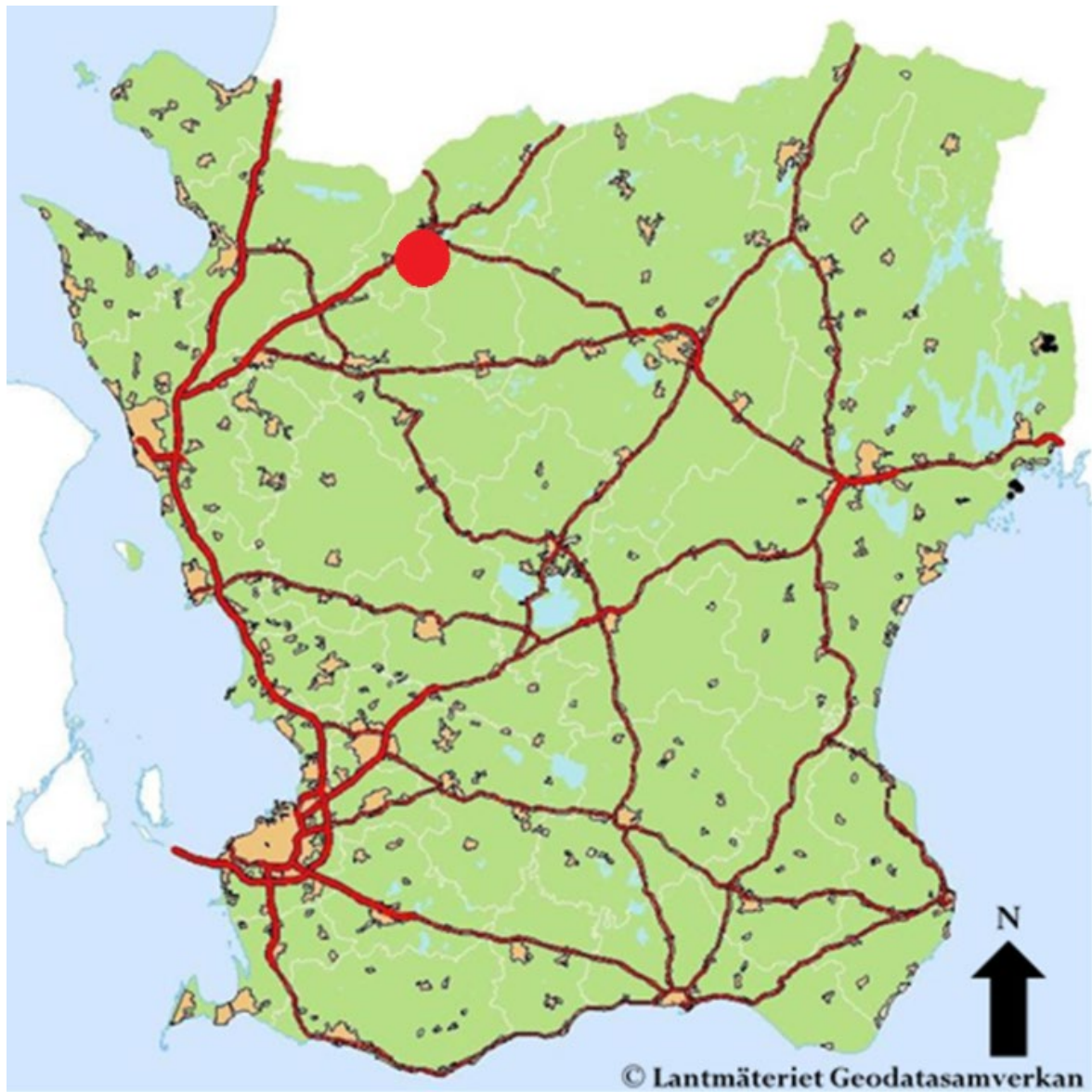
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025, 1257-201

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselplan för naturreservatet Grytåsa Örkelljunga kommun

Länsstyrelsen
Skåne

Figur 1 Den röda cirkeln anger naturreservatets ungefärliga läge.

Fastställt: 2026-06-08
Planförfattare: Johan Johnmark
Diarienummer: 9207-2025
Omslagsbild: Skogsbete i Grytåsa
Foton: Johan Johnmark

Innehåll

Inledning.....	4
1. Syftet med naturreservatet	5
2. Beskrivning av området	7
2.1 Administrativa uppgifter	7
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden.....	7
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi.....	7
2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling.....	7
2.2.3 Biologi och naturvärden.....	10
2.2.4 Friluftsliv	10
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?.....	10
3 Övergripande mål och åtgärder	11
3.1 Övergripande mål	11
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	11
3.3 Forn- och kulturlämningar	11
3.4 Konsekvenser av klimatförändringar	12
3.5 Hydrologisk restaurering.....	13
3.6 Populationsstärkande åtgärder	13
3.6.1 Åtgärder för slåttergubbe	13
4 Skötselområden med mål och åtgärder	14
4.1 Skötselområde Skogsbete cirka 32,3 hektar, varav restaureringsmark 5,7 hektar	14
4.1.1 Beskrivning:	14
4.1.2 Bevarandemål:	15
4.1.3 Restaureringsåtgärder	16
4.1.4 Skötselåtgärder	18
4.2 Skötselområde Blandskog, cirka 22,7 hektar, varav restaureringsmark cirka 5,3 hektar.....	18
4.2.1 Beskrivning:	18
4.2.2 Bevarandemål:	18
4.2.3 Restaureringsåtgärder.....	19
4.2.4 Skötselåtgärder	20
4.3 Skötselområde Tallmosse, cirka 2,7 hektar, varav restaureringsmark 2,7 hektar.	20
4.3.1 Beskrivning:.....	20
4.3.2 Bevarandemål	21
4.3.3 Restaureringsåtgärder.....	21
4.3.4 Skötselåtgärder	21
4.4 Skötselområde Vattendrag, cirka 0,65 hektar	21
4.4.1 Beskrivning.....	21
4.4.2 Bevarandemål:	22
4.6.3 Restaureringsåtgärder:	22
4.6.4 Skötselåtgärder:.....	22

5 Friluftsliv	22
5.1 Allmän inledning	22
5.2 Information.....	23
5.3 Parkering	23
5.4 Anläggningar och vandringsleder	23
5.5 Renhållning och sanitära anordningar	24
6 Jakt och fiske	24
7 Utmärkning av naturreservatets gränser	24
8 Tillsyn	24
9 Uppföljning och revidering.....	24
9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	24
9.2 Revidering av skötselplanen.....	24
9.3 Uppföljning av kostnader	24
10 Kostnadsansvar och prioriteringar	25
11 Rödlistade arter	28
12 Källor	28
12.1 Skriftliga källor	28
12.2 Kartor	28
12.3 Webbplatser	29
Bilaga A Skötselområdeskarta	30
Bilaga B, Målbildskarta	31
Bilaga C Livsmiljötypkarta	32

Inledning

Skötselplanen beskriver naturreservatets värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör för hur dessa värden ska tillvaratas genom lämplig skötsel. Bakom detta ligger syftet med bildandet av naturreservatet. Syftet styr även vilka föreskrifter (regler) som ska gälla i reservatet. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas, till vilket skötselplanen är en bilaga. För att uppnå syftet med ett naturreservat krävs normalt även en särskild skötsel, vilken redovisas i detta dokument.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bland annat naturreservatets syfte och vilka natur- och andra bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftet.

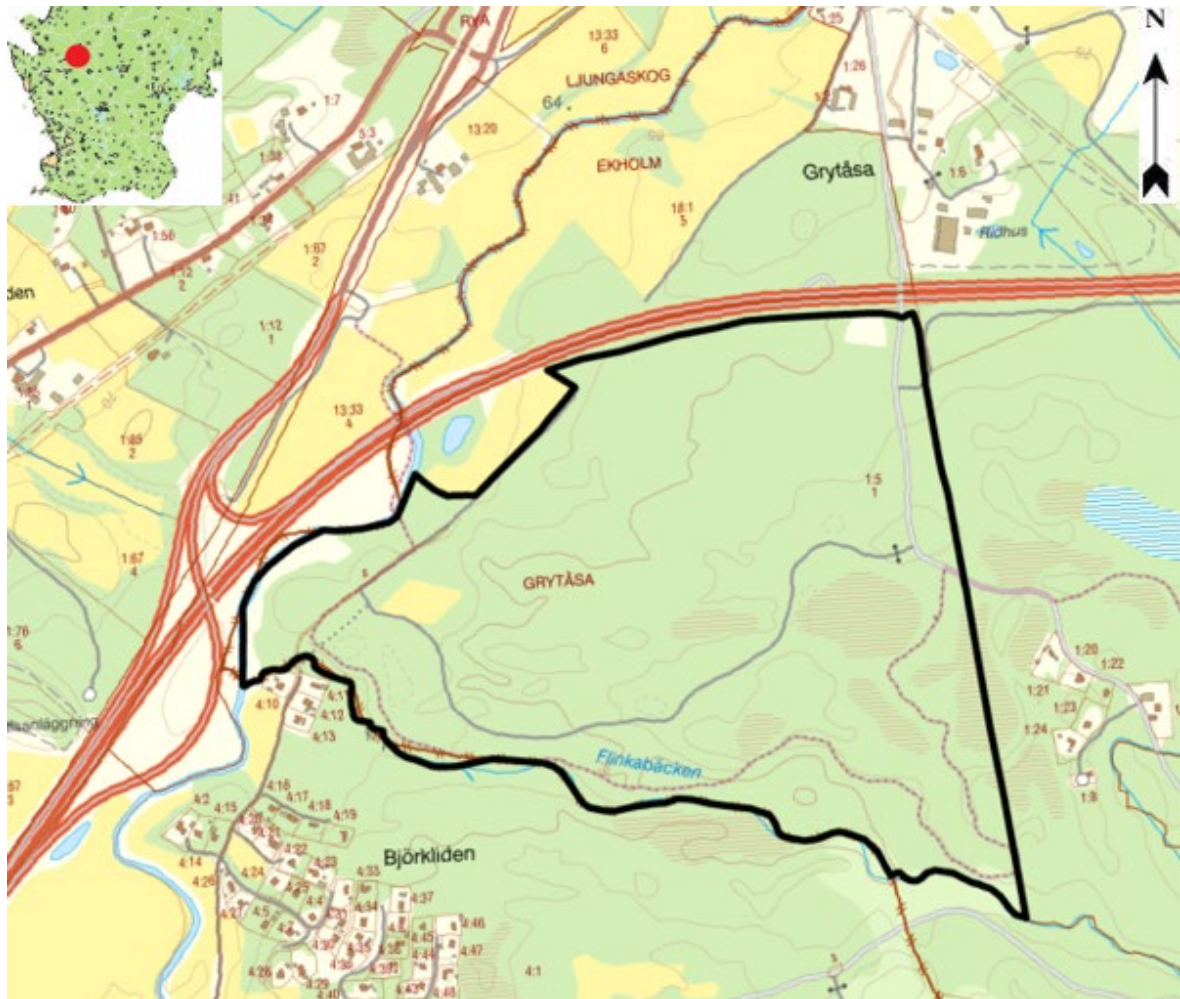
1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer kopplade till en betad tallhed, blandskog, lövsumpskog, bäckmiljö och tallsumpskog. Områdets hydrologi ska om möjligt restaureras. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en betad tallhed främst bevuxen med tall, en och björk.
- Bevara och utveckla ett sammanhållet fältskikt bestående av bärris, ljung och gräs.
- Hävd av området i syfte att efterlikna ett skogsbete (utmarksbete), med främst nöt, häst och get samt bränning.
- Ej transportera ut ved överstigande 30 centimeter i diameter från området, med undantag av den gran som ska avvecklas från naturreservatet,
- Bevara och utveckla områdets blandskogar, bestående av löv och tall,
- Ersätta granskog med blandskogar, bestående av löv och tall,
- Bevara och utveckla områdets tallsumpskogar,
- Bevara och utveckla områdets bäckmiljö,
- Efter utredning: lägga igen avvattande diken eller återskapa naturligare bäckfåror eller å-fåra, blötlägga mark,
- Gynna i området förekommande habitatlistad, rödlistad eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter,
- Ta bort eventuellt främmande arter,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom anläggande och underhåll av parkeringsplats, leder, vindskydd, eldstäder, toalett och rastplatser.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Figur 2 Naturreservatet är markerat med svart heldragen linje.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Grytåsa
Kommuner:	Örkelljunga
Natura 2000-ID:	-
SKO-ID ¹	1102189
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Del av Grytåsa 1:5, och outredd samfällad väg inom Grytåsa 1:5, Örkelljunga kommun
Markägarkategori:	Stiftelse och samfällt
Läge:	Cirka 4,5 km sydväst om Örkelljunga
Koordinat centralpunkt:	E 389900, N 6236000 (SWEREF 99 TM)
Huvudavrinningsområde:	Rönne å - SE96000
Vattenförekomst:	Flinkabäcken WA767242254
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	Cirka 58,6 hektar (varav vatten cirka 0,65 hektar)
Förvaltare:	Stiftelsen O D Krooks donation i Kristianstads län

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Området ligger i nordvästra Skåne och jordarten utgörs av isälvsmaterial och torvmark på en berggrund av gnejs. I södra delen av området förekommer ett åslandskap med flera parallella getryggsåsar och dödisgropar. Områdets namn, Grytåsa, avspeglar på ett bra sätt geologin i området.

2.2.2 Historisk markanvändning och landskapsutveckling

I dagsläget består större delen av området av betad tallhed samt tallsumpskog. Området har lång historisk av skogsbete med nöt och området kallas för Möllers skog efter tidigare ägare. Syskonen Möller hade både hästar och nötkreatur som betade i skogen

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas SKO.

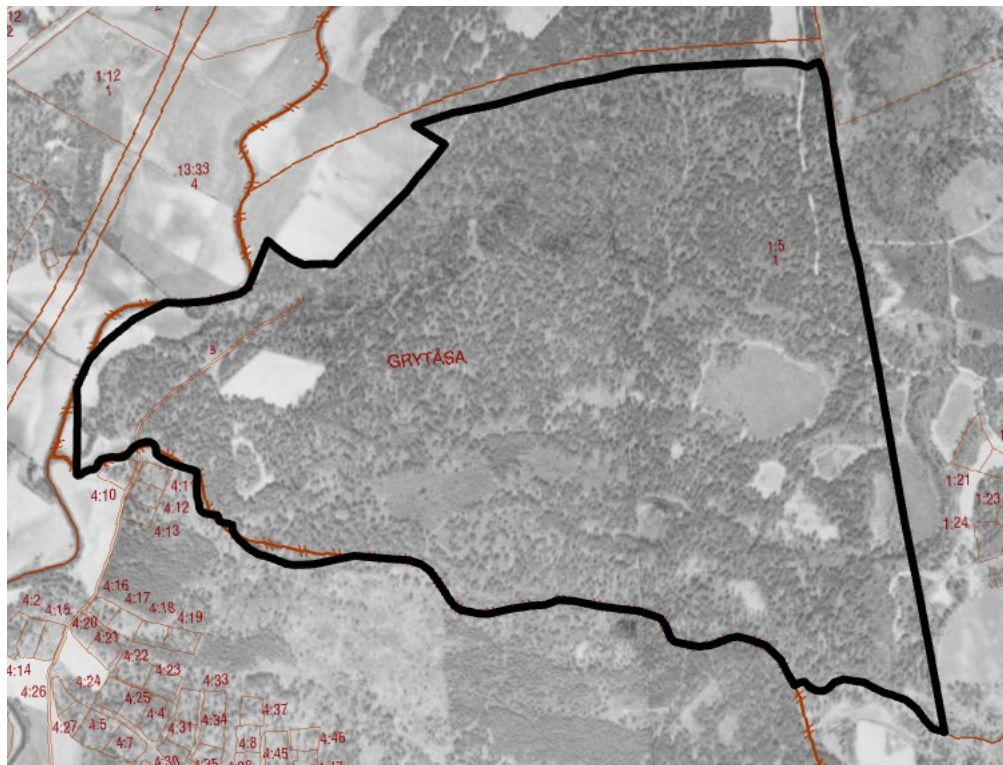
och ved och timmer togs endast ut genom plockhuggning för husbehov, vilket har satt sin prägel på området.

Figur 3 Geometrisk avmätning från år 1728. I stort sett hela området utgjordes av utmark.

Figur 4 Generalstabskartan från år 1897. Åsarna framträder mycket tydligt. Delar av området anges vara öppet.

Figur 5 Flygfoto från år 1947. Notera den öppna mossen.

Figur 6 Ortofoto från år 2022. Notera att vissa granplanteringar har tagits ner och att mossen nu är trädbevuxen.

2.2.3 Biologi och naturvärden

Grytåsa är ett för Skåne unikt skogsbete på en tallhed med lång kontinuitet. Området är glest bevuxen med tall med inslag av en, bok, asp, björk, gran, rönn och sälg. Många av träden är solbelysta vilket gynnar insektsfaunan. I området förekommer också grova tallar. Fältskiktet utgörs av bland annat av bärris, ljung, klockpyrola och kambräken. Fågellivet utgörs av både skogs- och betesmarkslevande fåglar däribland grönfink (EN), stare (VU), gulspurv (NT), björktrast (NT), entita (NT), svartvit flugsnappare, spillkråka och nattskärre. Svampfloran (fungan) är väl undersökt med väldigt många arter, varav gropticka (NT) är rödlistad. Slåttergubbe har tidigare påträffats på flera lokaler kring Grytåsa från vilka de nu är utgångna. Arten finns närmast på flera lokaler nordöst om samhället Eket. Etablering av arten från frön ifrån närområdet bör ske för att öka artens förekomst. I Pinnån och Flinkabäcken förekommer bland annat utter. Flinkabäcken är grund och stenig.

2.2.4 Friluftsliv

Naturreseptatet är mycket lättåtkomligt från E4:an. Naturreseptatet ingår i Stiftelsen Skånska landskaps strövområde Grytåsa. Här finns parkeringsplatser, toalett, vindskydd, eldstäder och flera leder. Skåneleden går också igenom området. Området är välbesökt och erbjuder vandraren en mängd olika naturupplevelser.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsavverkning, skogsplantering och täktverksamhet.
- Avverkning av skog som har hög biologisk mångfald inom området.
- Avverkning av hålträd och kvarstående döda eller döende träd inom området.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Borttagning och bortforsling av död ved.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden.
- Hårt betestryck från klövvilt som förhindrar föryngring av träd.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena.
- Skötsel som avlägsnar kantzoner och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Störningar kopplade till klimatförändringarna som t.ex. omfattande sommartorka, förändrat stormmönster med följd att träd faller i förtid.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter.

- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

3 Övergripande mål och åtgärder

3.1 Övergripande mål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan förnyra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

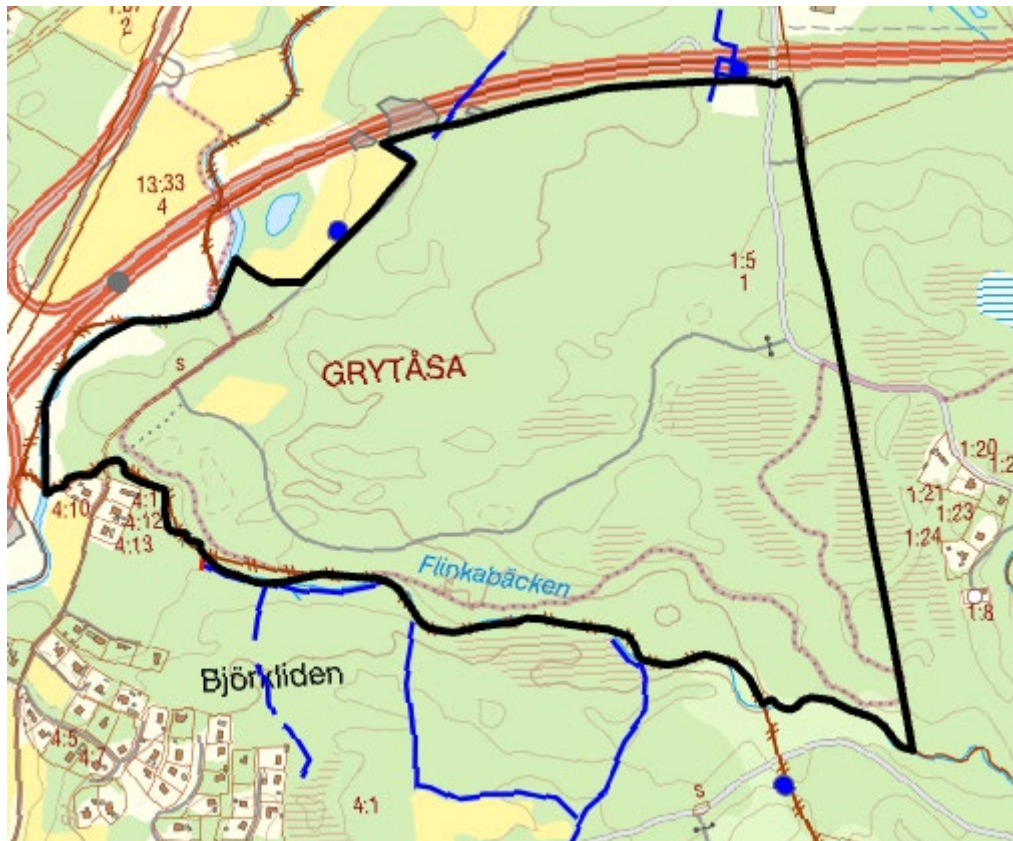
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Bevara och utöka gärna skogsbetet.
- Återför delar av områden med planterad gran till blandskog.
- Skapa mer död och döende ved.
- Återskapa om möjligt en mer naturlig hydrologi.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.3 Forn- och kulturlämningar

Registrerade fornlämningar i området saknas men kulturlämningar finns och utgörs av en husgrund och stenmurar i anslutning till denna. Utöver kulturlämningarna på

kartan nedan finns, främst längs gränsen i öster spår av tidigare fastighetsgräns i form av stenmur, jordvall och grävt dike. I Flinkabäcken finns rester av en skvaltkvarn.

Figur 7 Kulturlämningarnas lokalisering framgår av kartan.

Vid ingrepp i och invid fornlämning krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap 1989:950; samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd påbörjas. Det gäller exempelvis vid grävning. I samband med avverkning av träd och utkörning av virke som berör fornlämning krävs samråd eftersom det finns risk för skada. Røjningsavfall får inte läggas på eller invid fornlämning. Samråd krävs också vid anläggande av friluftsanläggningar inom fornlämning. Anläggningar såsom grillplatser ska inte anläggas inom fornlämningsområdet. För övriga kulturlämningar ska man visa hänsyn inför åtgärder men de är ej tillståndspliktiga.

3.4 Konsekvenser av klimatförändringar

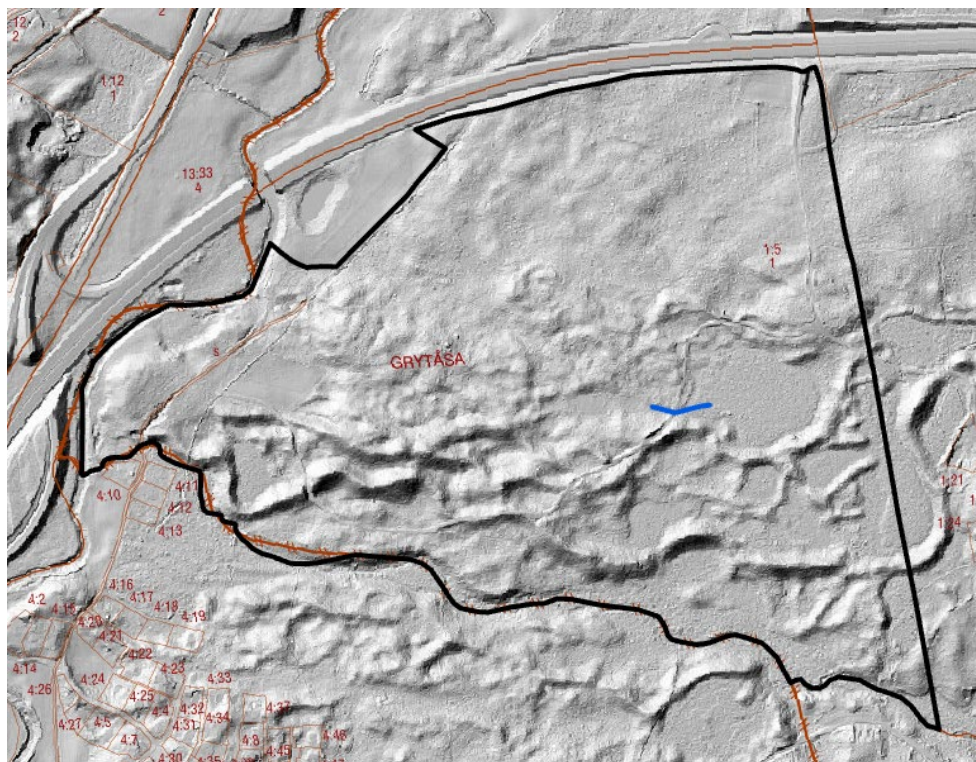
Vegetationszonerna kommer att flytta sig norrut i en takt som många arter inte hinner med i. Den prognostiserade ökade nederbördsmängden (15%) framför allt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen lövsumpskogarna i området. De befarade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Tall- och blandskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fältskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska florin och faunan.

Exempel på skötselåtgärder för att motverka eventuella problem orsakade av klimatförändringar:

- Förflyttning av arter.
- Bekämpande av främmande och invasiva arter.
- Förlängd betessäsong.

3.5 Hydrologisk restaurering

Inom området har endast ett dike påträffats som verkar dränera tallmossen. Detta dike bör sättas igen för att höja vattenkvarhållande förmågan i tallmossen. Mark utanför tallmossen bedöms, på grund av topologin inte påverkas negativt.

gärna slåttergubbe och om dessa finns i omgivningen är inplanteringen tyvärr förgäves och bör ej utföras.

Figur 9 Slåttergubbe, foto Marie Löfberg

4 Skötselområden med mål och åtgärder

Naturreseptatet har delats in i 4 olika skötselområden:

- Skötselområde 1 – Skogsbete
- Skötselområde 2 – Blandskog
- Skötselområde 3 – Tallmosse
- Skötselområde 4 – Vattendrag

4,1 Skötselområde Skogsbete cirka 32,3 hektar, varav restaureringsmark 5,7 hektar

4.1.1 Beskrivning:

Grytåsa är ett för Skåne unikt skogsbete på en tallhed med lång kontinuitet. Naturtypen utgörs av åsbarrskog 9060. Området är glest bevuxen med tall med inslag av en, bok, asp, björk, gran, rönn och sälg. Många av träden är solbelysta vilket gynnar insektsfaunan. I området förekommer också grova tallar. Fältskiktet utgörs av bland annat av bärris, ljung, klockpyrola och kambräken. Fågellivet utgörs av både skogs- och betesmarkslevande fåglar däribland grönfink (VU), stare (VU), gulsparr (NT), björktrast (NT), entita (NT) och fram till år 2025 de rödlistade arterna svart-vit flugsnappare (NT) och spillkråka (NT). Fungan är väl undersökt med väldigt många arter, varav

gropticka (NT) är rödlistad och fram till år 2025 den rödlistade dystersoppen (NT). Slåttergubbe (VU) har tidigare påträffats på flera lokaler kring Grytåsa från vilka de nu är utgångna. Arten finns närmast på flera lokaler nordöst om samhället Eket. Etablering av arten från frön ifrån närområdet bör ske för att öka artens förekomst.

Området är mycket lämpligt för vinterbete (oktober-april) eller för ett mindre antal djur på året-runt-bete. Försök har visat på att örterna gynnas kraftigt framför gräs, pga torkstress, samt att kvist och knopp betas i stor omfattning under vintern, vilket minskar behovet av återkommande slyröjningar. Häst, nöt eller getter är lämpliga betesdjur. Bäst effekt fås om djuren tillåts sambeta. Bete med får under blomnings- och frösättningstid är olämpligt då fåren mycket gärna betar örterna, färbete är därför förbjudit under tidsperioden 1 april till 30 augusti.

Floran precis utanför stängslet vid infartsvägen är mycket rik och bör låtas etablera sig i skogsbetet. Här växer bl.a. ängsvädd, stor blålocka, åkervädd, renfana, johannesört, nysört, äkta ängsskallra, blodrot och smultron.

I området finns ett mindre småvatten, som är cirka 760 m² stort. Hit går djuren och dricker. Längs kanterna växer vattenklöver, missne och veketåg. Småvattnet är så integrerat i området att lägga det till ett eget skötselområde tillför inget extra. Småvattnet är markerat i blå färg inom skötselområde "Skogsbete" på Bilaga A.

Figur 10 Betad skog

Figur 11 Bärris förekomsten är mycket riklig

4.1.2 Bevarandemål:

- Betad tallhed dominerad med gammal grov tall med inslag av en, rönn, sälg, asp, björk, gran och enstaka bokar.
- Fältskiktet ska domineras av bärris, ljung och hävdgynnade arter som blodrot och liten blålocka. De hävdgynnade arterna ska ges möjlighet att blomma och sprida frön. Vegetationen ska vara väl avbetad vid något tillfälle varje år.
- Minst 50 plantor av slåttergubbe (VU).
- Krontäckningen bör variera mellan 30–80% med målsättning att ljus ska släppas ner så att fältskiktet är sammanhållet och betesbegärligt.
- Fyra -fem lågor per hektar av fällda träd, över 20 centimeter i brösthöjd, lämnas som död ved. Övriga fällda stammar bör i första hand utläggas i

skötselområde blandskog och först när bevarandemålet om död ved i det skötselområdet är uppnått, köras ut ur naturreservatet. Ris får eldas inom skötselområdet eller utköras från naturreservatet.

- Träd, överstigande 30 cm i brösthöjd, som behöver tas ned ska ställas som stubbar på yxhuggshöjd, för att efterlikna tidigare brukande.
- Ingen tillförsel av näringsämnen (t ex gödsling, kalkning, stödutfodring m.m.) får ske utöver vid flytt av djur.
- Befintligt småvatten kan nyttjas av betesdjur att drick ur.
- Svart-vit flugsnappare (NT) bör häcka årligen i området.
- Det vore särskilt önskvärt om lantraser kunde beta området.

Bevarandemålet är till stora delar uppnått, med undantag av att fältskiktet från restaureringsmarken.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

Markägaren har nyligen avverkat en större granplantering i området på viken det idag växer hallon, bergsyra och vecket samt ett stort uppslag av björk och gran. Kvar finns två björkplanteringar och två öppna mindre områden som tidigare har varit åker som ska återföras till skogsbete. Restaureringsområdena är mycket lämplig för att få en föryngring av pionjärträden tall, en, rönn och sälg. Föryngring av en har visat sig vara svårt. Rekommendationerna är följande. Båret behöver få kontakt med solvarm mineraljord. Blottan behöver inte vara stor om omgivande mark är hårt nedbetad, det viktiga är solinstrålningen och att det inte förekommer betesdjur som äter en.

- Avverkning av björk så att bevarandemålet kan uppnås. Avverkning och uttransport/uppeldning av ris ska ske under månaderna augusti-mars. Allt avverkat material ska transporteras ut från naturreservatet.
- Vårbränning får ske vid behov av att reducera förnaansamling.
- Stödplantering av en, från bär i området förekommande enar eller plantor.
- Burar kan behövas för att skydda uppväxande enar och tallar från betesdjuren.
- Stödinplantering/insådd av för biotopen lämpliga arter, bl.a. slåttergubbe (VU) av lokal proveniens.
- Avverkning av träd längs med infartsvägen så att fältskiktsfloran där inte utarmas.
- Uppsättning av cirka 10 holkar för svart-vit flugsnappare.

Figur 13 Restaureringsytan

Figur 12 Restaureringsområde bevuxet med björk

4.1.4 Skötselåtgärder

- Vid behov får fällning och bortforsling av träd och buskar ske. Avverkning och uttransport/uppeldning ska ske under månaderna augusti-mars.
- Röjning av igenväxningsvegetation får ske året runt.
- Bete med häst, nöt och getter, gärna i sambete. Djur som används för hävd av området och som avmaskats ska ha en karenstid på 14 dagar innan betespåsläpp.
- Om småvattnet slammar igen, kan partiell urgrävning bli aktuell.
- Underhåll av uppsatta holkar.

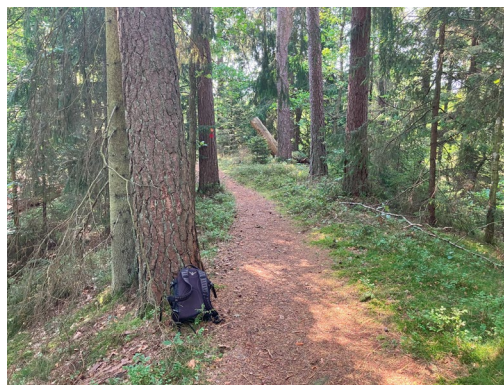
4.2 Skötselområde Blandskog, cirka 22,7 hektar, varav restaureringsmark cirka 5,3 hektar.

4.1.1 Beskrivning:

En större sammanhängande blandskog bestående av grov tall, ek, bok, björk, rönn, en, gran och al. Topografin är mycket varierande på grund av åslandskapet. På topparna växer blåbär och ljung och i svackorna dominerar vitmossa, husmossa och väggmossa. Delar av området uppvisar tydliga spår av tidigare skogsbete genom stor förekomst av död en och mer vidkroniga träd. Mängden död ved är generellt låg. Ur ett naturvårdsperspektiv vore det önskvärt om betesdrift återinfördes, men ur ett friluftsperspektiv är frånvaron av betesdjur i denna del något som föredras av många besökare. Med återkommande manuellt arbete går det att förena de olika intressena. I området förekommer en stor mängd svamp (funga) som till exempel, kantarell, björksopp och fnöskticka. Fågellivet utgörs bland annat av nötskrika, nötväcka, trädkryp och grönsångare (NT).

Figur 14 Blandskog

Figur 15 Notera ryggsäcken vid tallen

4.2.2 Bevarandemål:

- Blandskog bestående av tall, ek, bok, björk, rönn, en, gran, al och andra inhemska lövträd.

- Krontäckningen bör ligga kring 50–80%, så att bland annat en kan fortleva och etablera sig. Vidkroniga träd ska prioriteras att ges utrymme. Virke får ej köras ut ur området.
- Mängden död ved bör minst uppgå till cirka 20 m³/hektar.
- Området får vara svårframkomligt, med undantag längs leder och rastplatser.
- Fältskiktet bör domineras av bärris och mossor.

Bevarandemålet är ej uppnått. Mängden gran är för hög och mängden död ved låg samt trädens ålder är generellt för låg.

4.2.3 Restaureringsåtgärder

- Successiv nedtagning av planterad gran (vilken tillfaller markägaren och granen får köras ut ur naturreservatet). Granplanteringar markerade med rött på bilaga 3 får tas ner före 2029-12-31, medan granplanteringar markerade med blått på bilaga 3 får tas ner före 2045-12-31.
- Kraftig reducering av antalet planterade björkar. Stubbarna bör rot dras för att inte få nytt björk uppslag.
- Återkommande röjningar, utglesning och fällningar i syfte att öka ljusnedsläppet till fältskiktet så att bevarandemålet om 50–80 % krontäckning och mängden död ved kan nås. Vid fällning av gran så får inte mer än 3 skogskubikmeter färsk gran per hektar lämnas kvar. Grova träd (över 40 cm i diameter i bröst-höjd) bör ej fällas/ringbarkas.
- Nyskapandet av död ved bör ligga kring 3 kbm/ha och år tills bevarandemålet är uppnått. Genom att fälla, ringbarka (både hela och delar av träd samt uppe i kronorna (gynnar termofila insekter)), lämna som högstubbe, knäcka och dra ner halva trädet, etc. Därtill bör röthål anläggas i 0,5–1 träd/ha och år.
- Stödplantering i områdena efter granplanteringarna bör främst ske av en, ek, tall och hassel. Inhägnad behöver troligen ske pga viltbete av främst fälthare. Lokalt frö och plantmaterial ska användas.
- Bekämpning av jättebalsamin.
-

Figur 16 Förekomst av jättebalsamin

Figur 17 Förekomst av jättebalsamin

4.2.4 Skötselåtgärder

- Återkommande röjningar, gallringar och avverkningar i syfte att hålla bevarandemålet genom att fälla, ringbarka (både hela och delar av träd samt uppe i kronorna (gynnar termofila insekter)), lämna som högstubbe, knäcka och dra ner halva trädet, etc, med riktvärde 1–2 träd/ha och år. Därtill bör röthål anläggas i minst 0,5–1 träd/ha och år. Grova träd (över 40 cm i diameter i brösthöjd) bör ej fällas/ringbarkas eller göras hål i. Brunnsröjning kring mer vidkroniga träd.
- Borttagande av invasiva och eller främmande arter.

4.3 Skötselområde Tallmosse, cirka 2,7 hektar, varav restaureringsmark 2,7 hektar.

4.3.1 Beskrivning:

Tre delområden som ligger rätt nära varandra. Ett litet i sydväst, ett längs gränsen för naturreservatet och ett norr om båda dessa. Det nordliga utgör en mindre tallmosse som är bevuxen med gallrad tallskog. Träden är likåldriga och mängden död ved mycket låg. Under tallen är glasbjörk på väg upp. Fältskiktet består av vitmossor, ljung, klockljung, blåbär, tranbär och tuvull. I den sydvästra hörnan av mossen går ett dike västerut under vägen ut mot skogsbetet. Detta dike bör sättas igen för att återställa hydrologin i området. En blötare mosse kommer medföra en mer öppen miljö och minskat uppslag av björk. Mossen är kringgärdad av getryggsåsar vilket bidrar till att en hydrologisk återställning inte bedöms påverka mark utanför mossen. Området längs gränsen består också av produktionsinriktad tallskog, denna biotop fortsätter österut utanför naturreservatet. Fältskiktet är det samma som i det nordliga delområdet. Det lilla området i sydväst består till stora delar av en öppen mosse kring vilken tallskog växer. Naturtypen utgörs av 91D0.

Figur17 Tallmosse

Figur 18 Riklig förekomst av ljung

4.3.2 Bevarandemål

- Skogsbevuxen mosse, bevuxen främst med tall. Skogen bör vara gles och luckig. Krontäckningen bör vara mellan 30–70%. Området ska utgöra ett framtida potentiellt häckningsområde för nattskärar.
- Området ska utgöra en fullgod levnadsmiljö för bl.a. olika vitmossor.
- Mängden död ved bör minst vara 20 m³/ha.

Bevarandemålet är ej uppnått. Hydrologisk återställning och glesare trädskikt behöver ske.

4.3.3 Restaureringsåtgärder

- Naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc) i syfte att uppnå bevarandemålet. Mängden nytillkommen död barrved får inte stå i strid med Skogsvårdslagens skogsskyddsparagraf. Allt avverkat material ska ligga kvar som död ved i skötselområdet.
- Körskador får ej uppstå.
- Hydrologisk återställning av den nordligast liggande mossen.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Vid behov återkommande naturvårdsgallringar (fällning, ringbarkning etc). Allt avverkat material ska ligga kvar som död ved.
- Körskador får ej uppstå.

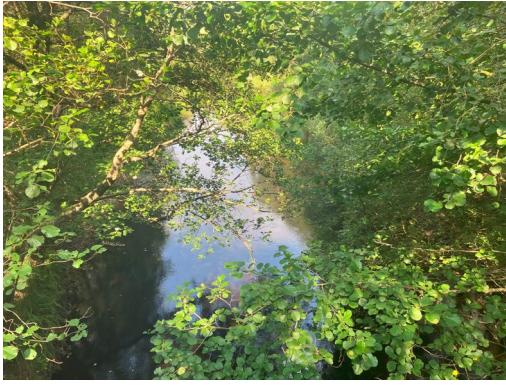
4.4 Skötselområde Vattendrag, cirka 0,65 hektar

4.4.1 Beskrivning

Naturreseptatet, tillika fastighetsgränsen, går i mitten av två vattendrag. I väster i Pinnån med cirka 560 meter och i söder i Flinkabäcken med cirka 1400 meter. Pinnån omfattas av dikningsföretag. Flinkabäcken delas med grannen i söder, varför eventuella åtgärder kräver godkännande från grannfastighetsägaren.

Pinnån är djup och lugnflytande och är cirka 10 meter bred. Slänterna är branta och fränstängslade för betesdjur. Naturtypen utgörs av 3210 större vattendrag.

Flinkabäcken är grund och stenig. I vattensystemet förekommer bland annat utter. Naturtypen utgörs av 3260 mindre vattendrag.

Figur 19 Pinnån från bron

Figur 20 Den steniga Flinkabäcken

4.4.2 Bevarandemål:

- Vattendragen bör i så hög grad som möjligt återfå sin naturlighet, vilket innebär att de tillåts meandra och nyttja svämplanen.
- Död ved i olika nedbrytningsstadier bör förekomma i vattendragen.
- Främmande arter bör ej förekomma inom skötselområdet, vilket kommer bli svårt att hantera.

Bevarandemålet är ej uppnått då Pinnån på grund av sänkning ej kommunicerar hydrologiskt med omgivande svämplan.

4.6.3 Restaureringsåtgärder:

- Passerbarheten för fisk bör ökas vid skvaltkvarnen. Kvarnen utgör en fornlämnning varför kulturmiljöenheten behöver kopplas in i ett tidigt skede.

4.6.4 Skötselåtgärder:

- Om nedfallna träd i vattendraget påverkar mark utanför naturreservatet negativt ska dessa träd i första hand placeras längs med strömriktningen och i andra hand plockas upp ur vattendraget. Träd som påverkar förbipasserbarheten för paddlare mycket negativt ska åtgärdas.

5 Friluftsliv

5.1 Allmän inledning

Naturreservatet ingår i Stiftelsen Skånska landskaps strövområde Grytåsa. Här finns parkeringsplatser, toalett, vindskydd, eldstäder och flera leder. Skåneleden går också

igenom området. Området är välbesökt och erbjuder vandraren en mängd olika naturupplevelser genom de olika naturtyperna. Förvaltaren får utveckla området med nya anläggningar för friluftslivet, så som vindskydd, eldstäder och rastplatser, förutsatt att dessa placeras utan att höga naturvärden påverkas negativt. Naturreservatet är mycket lättåtkomligt från E4:an.

5.2 Information

Informationstavlor (3 stycken) om naturreservatet ska sättas upp vid parkeringsplatsen inne i området och där Skåneleden angör naturreservatet.

5.3 Parkering

Till området finns två parkeringar. En längs med avfart (71) från E4:an till Örkelljunga och en inne i naturreservatet. Parkeringarna bedöms vara tillräckliga för nuvarande besöksomfattning.

5.4 Anläggningar och vandringsleder

Det finns flera vandringsleder och en ridled i området.

Figur 21 Vid parkeringen inne i området

Figur 22 Grillkåta vid Flinkabäcken

Figur 23 Rastplats vid parkeringen inne i området

Figur 24 Vindskyddet

5.5 Renhållning och sanitära anordningar

Soptunnor och utedass finns i anslutning till parkeringen inne i området.

6 Jakt och fiske

Jakt sker i området. Fisket är enskilt.

Undantag från föreskrifterna A2, A9 och C8 gäller tillfälliga mobila jakttorn och därtill hörande utfodring med spridare som sprider majs eller spannmål i syfte att motverka omfattande mark- och vegetationsskador från vilt. De ska sättas upp inför jaktsäsongen och som tas bort efter avslutad jaktsäsong.

Undantag från föreskrifterna C4 och C14 gäller i samband med jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

7 Utmärkning av naturreservatets gränser

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

9 Uppföljning och revidering

9.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med naturreservatet uppnås. Förvaltaren ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

9.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

9.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

10 Kostnadsansvar och prioriteringar

Om det utgår annan statlig ersättning för skötsel av marker, till exempel miljöersättning, ersättning för restaurering etcetera kan inte föreslagna skötselåtgärder (eller motsvarande åtgärder) utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Genomförande av skötselområdenas mål	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Awerka barrbestånden	Se bilaga 3 uttag av barrbestånd	Blandskog-restaurering	Markägaren efter samråd med förvaltaren, senast 31 december 2029 och 31 december 2045 beroende på bestånd.	2	Utfallande virke tillfaller markägaren
Awerka björkbestånd	Snarast	Skogsbete-restaurering	Förvaltaren	1	Utfallande virke tillfaller markägaren
Stödplantering av en	Vid behov	Skogsbete	Förvaltaren	3	Kräver troligen inhägnad
Stödplantering av en, ek, tall och hassel	Efter nedtagit barrbestånd	Blandskog-restaurering	Förvaltaren	3	Kräver troligen inhägnad
Restaurera skogar genom att skapa döende/död ved	Löpande	Blandskog Tallmosse	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs motor-manuellt
Frihuggning, röjning, gallring och fällning för att uppnå bevarandemålet	Vid behov	Skogsbete, blandskog och tallmosse	Förvaltaren	2	-
Borttagande av inväsa och eller främmande arter	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	Jättebalsamin

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Stödinplantering/in-sådd av för biotopen lämpliga arter	Vid behov	Skogsbete	Förvaltaren	3	Slåttergubbe
Årligt bete	Löpande	Skogsbete och skogsbete-restaurering	Arrendator	1	-
Röjning av igenväxningsvegetation i betesmark	Löpande	Öppen betesmark	Den som inhämtar miljöersättningen	1	Får ske året runt
Underhåll av småvatten	Vid behov	Skogsbete	Förvaltaren	3	Partiell grävning
Hydrologisk utredning	Snarast	Tallmosse	Länsstyrelsen	3	Ett mindre dike identifierat
Genomförande av restaurering av hydrologin	Snarast	Tallmosse	Ej klarlagt	3	-
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	-
Revidering av skötselplan	Vid behov		Länsstyrelsen	1	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	Efter anvisningar från Naturvårdsverket		Förvaltaren	1	-
Tillsyn av naturreservatet	Löpande		Länsstyrelsen	1	Kontinuerligt

Anläggningar

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
Uppsättning av informationsskyltar	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft		Länsstyrelsen	1	2 styck inklusive skyltställ
Underhåll av parkeringsplatser	Löpande		Förvaltaren	1	-
Underhåll av stängsel	Vid behov	Skogsbete	Arrendatorn	1	-
Uppsättning och underhåll av holkar för fladdermöss och svart-vit flugsnappare	Snarast sedan löpande	Skogsbete	Förvaltaren	1	svart-vit flugsnappare 10 stycken
Underhåll av enkla led, spänger, bänkar och bord	Löpande	-	Förvaltaren	2	-
Underhåll av toalett, vindskydd, rastplatser och eldstäder	Löpande	-	Förvaltaren	2	Får tas bort om resurser ej finns
Underhåll av väg	Vid behov	-	Väghållaren	-	-

11 Rödlistade arter

I nedanstående tabell förtecknas de rödlistade arter som registrerats i artportalen och som är knutna till området.

Tabell 2. Förekomst av:

- Rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2025)

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Fåglar	Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	VU
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Sädesärla	<i>Motacilla alba</i>	NT
Fåglar	Entita	<i>Poecile palustris</i>	NT
Fåglar	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
Fåglar	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
Fåglar	Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT
Mollusker	Svart skogssnigel	<i>Arion ater</i>	NT
Funga	Gropticka	<i>Postia guttulata</i>	NT

12 Källor

12.1 Skriftliga källor

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län Reviderad version 2019, rapport 2019:21
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Grön infrastruktur i Skåne – nulägesbeskrivning 2020, Länsstyrelsen Skåne
- Naturvärdesöversikt - regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald, Länsstyrelsen Skåne

12.2 Kartor

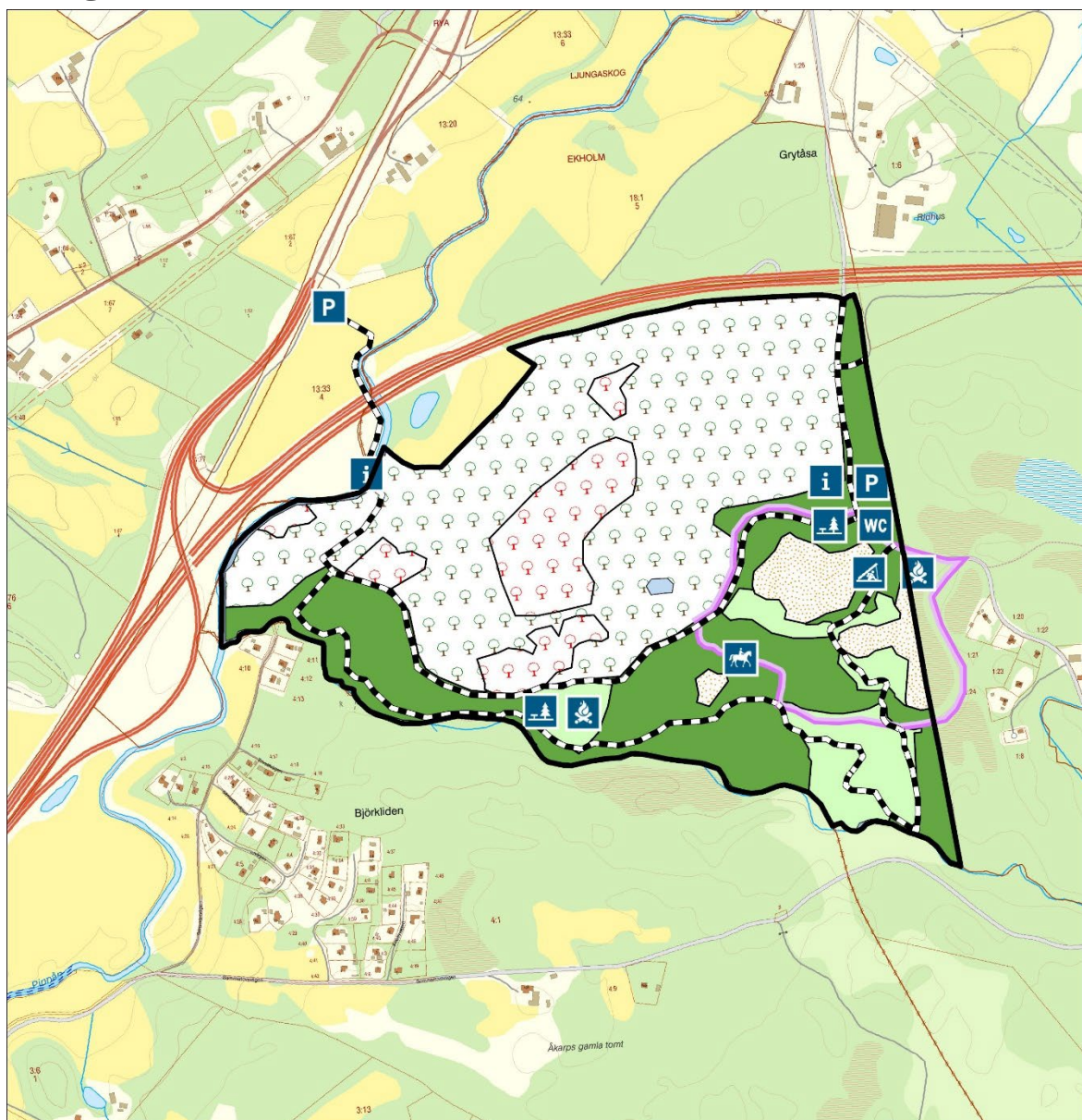
- Geometrisk avmätning 1728, Örkelljunga socken Grytåsa nr 1, Lantmäteristyrrelsen
- Generalstabskartan 1897, Hässleholm 9–1, Rikets allmänna kartverks arkiv

- Häradsekonomska kartan 1926–34, Örkelljunga 3–24, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Häradsekonomska kartan 1926–34, Rössjöholm 3–23, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild år 1947, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodata-samverkan

12.3 Webbplatser

- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Artdatabanken 2020. Röddlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Bilaga A Skötselområdeskarta

Bilaga A, Skötselområden

Naturreservat

Skötselområden

- Skogsbete
- Skogsbete - restaurering
- Blandskog
- Blandskog - restaurering
- Tallmosse
- Vattendrag

Anläggningar

- Parkering
- Informationsskylt
- Led
- Ridled
- Rastplats
- Toalett
- Vindskydd
- Eldstad

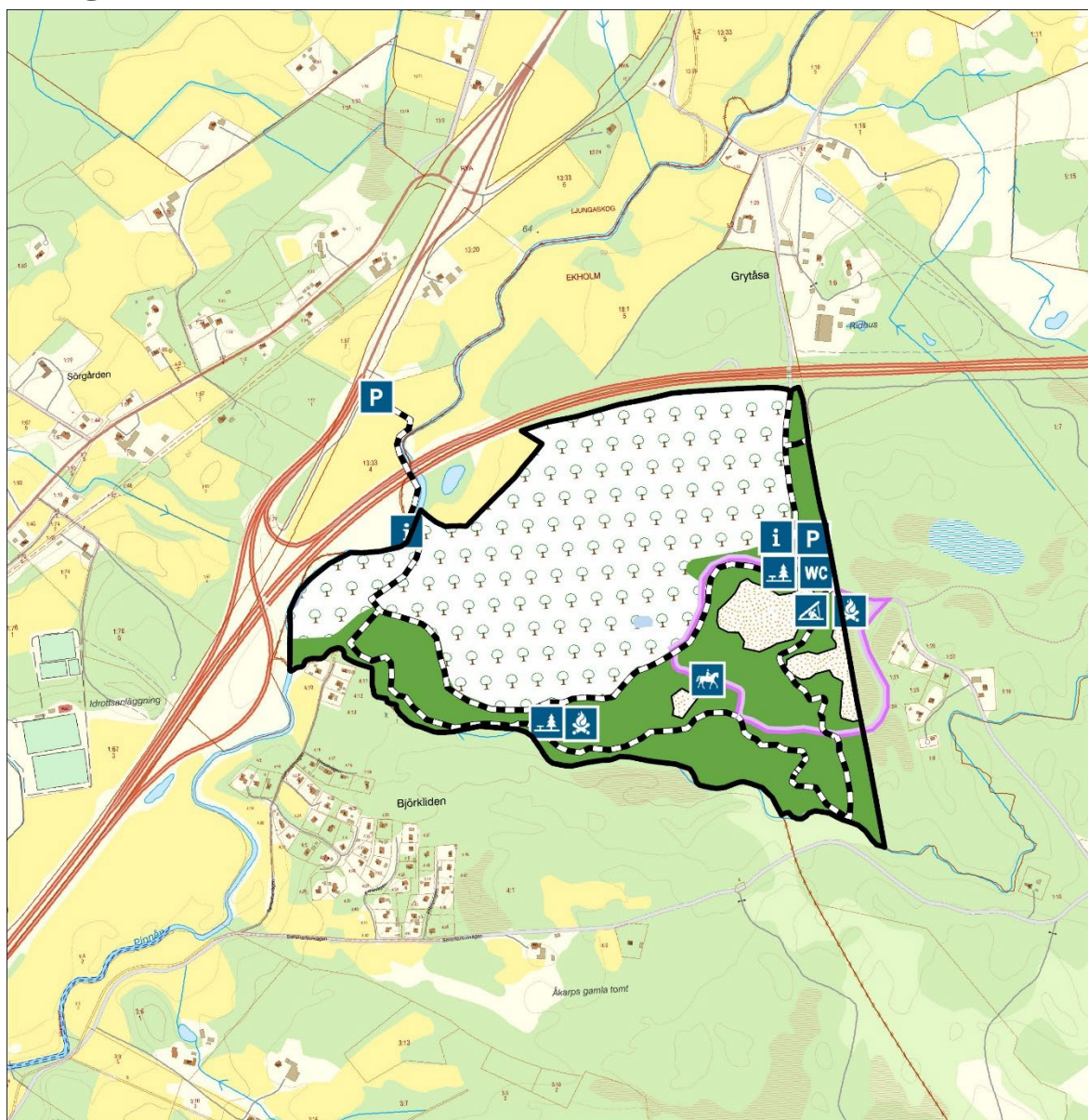

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025, 1257-201

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga B, Målbildskarta

Bilaga B, Målbild

Naturservat

Skötselområden

- Skogsbete
- Blandskog
- Tallmosse
- Vattendrag

Anläggningar

- Parkering
- Informationsskylt
- Led
- Ridled
- Rastplats

- Toalett
- Vindskydd
- Eldstad

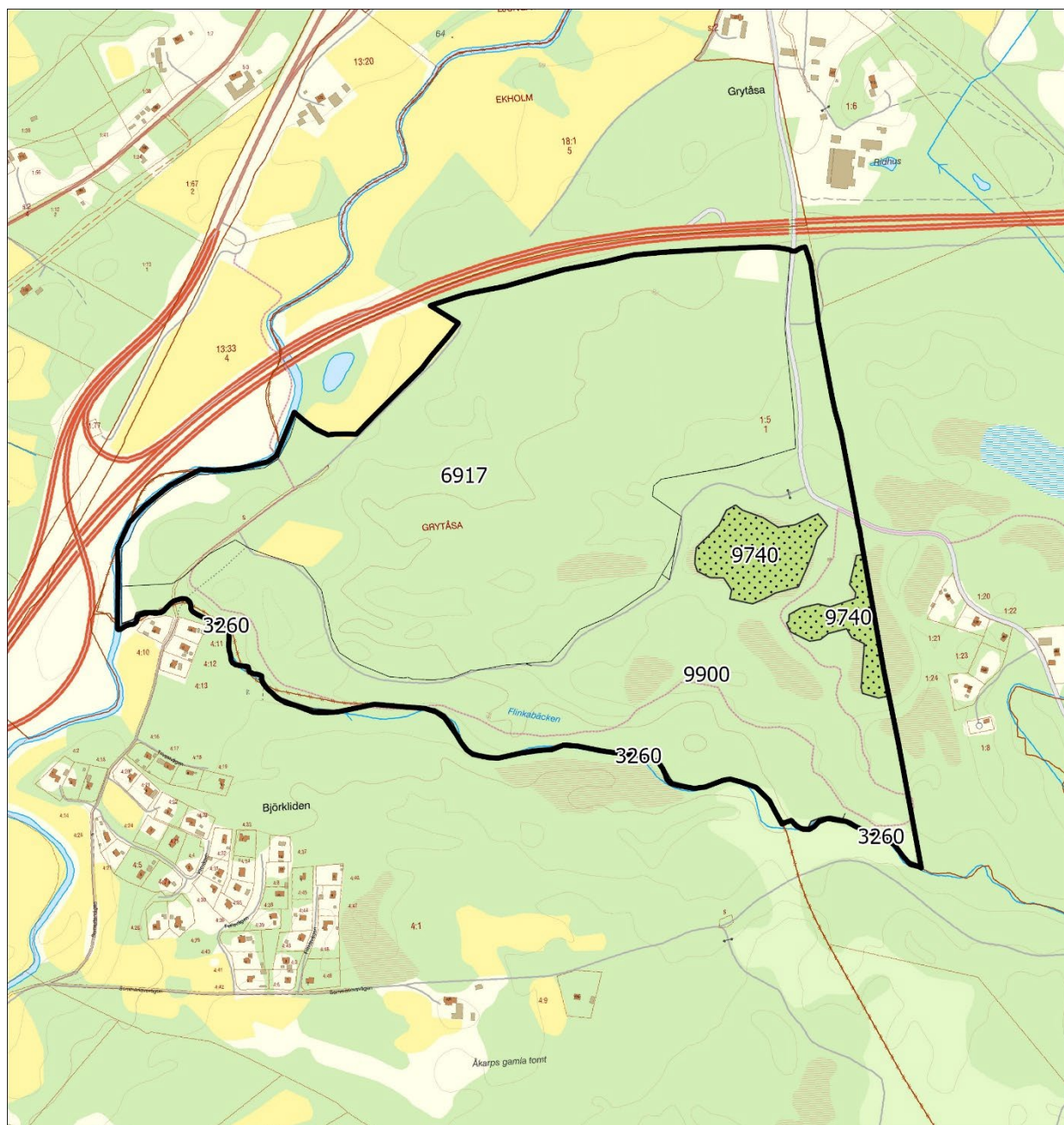

0 0,15 0,3 0,6 Kilometers

Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025, 1257-201

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga C Livsmiljötypskarta

Bilaga C. Livsmiljötypskarta Naturreservatet Grytåsa, Örkellunga kommun

- Naturreservatets gräns
- Livsmiljötyper (olika färgskalor)
- Övrig mark (icke-livsmiljötyp)

0 140 280 560 Meter

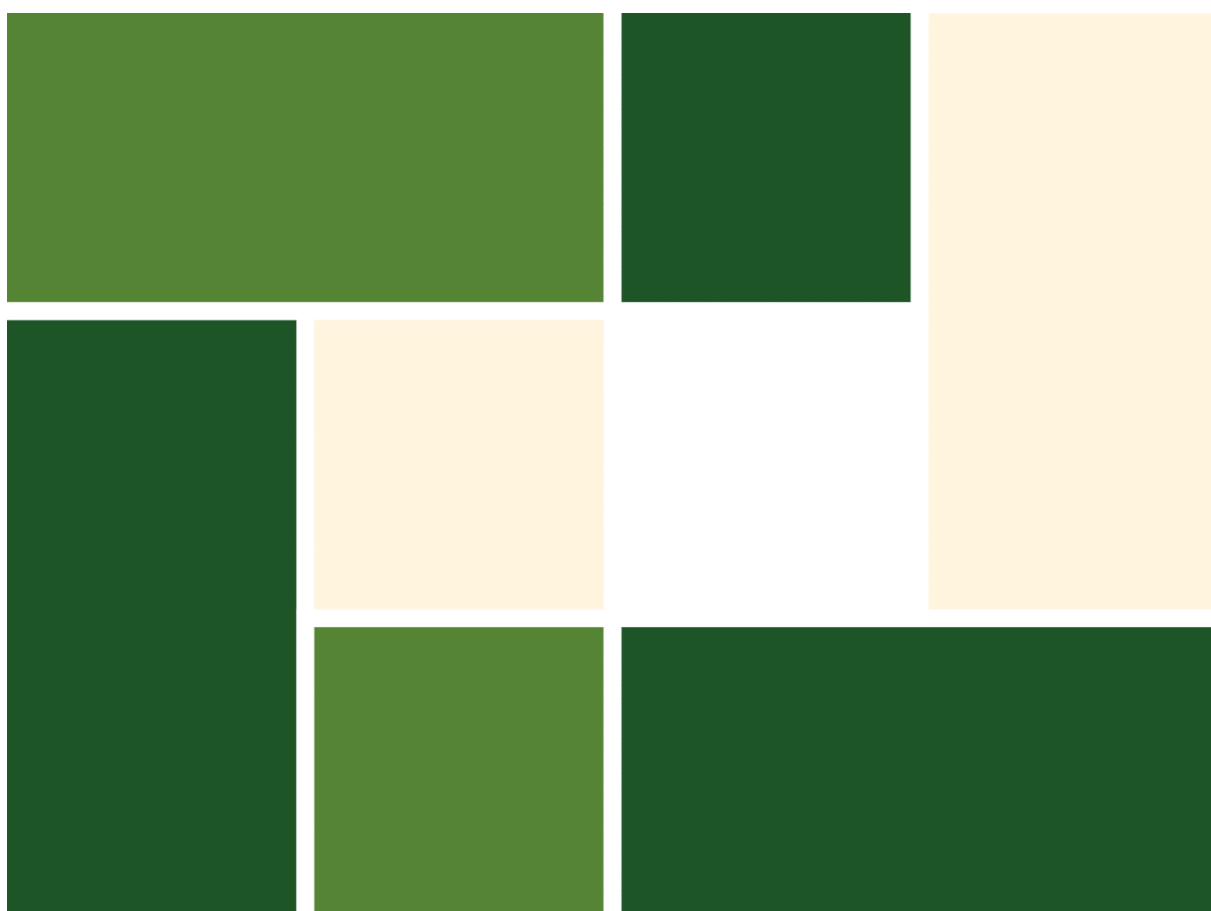
Tillhör Länsstyrelsens beslut
dnr 9207-2025

© Länsstyrelsen Skåne
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun har ett för Skåne unikt skogsbetesområde. Topografin är varierande med grytor och åsar. I området finns många vandringsleder och rastplatser.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreservat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Bilaga 5. Inkomna yttranden och bemötande

Tillhör beslut den 8 juni 2026 om bildande av naturreservatet Grytåsa i Örkelljunga kommun.

Skogsstyrelsen: ser positivt på att naturvärdena i området skyddas långsiktigt enligt presenterat underlag och har inget att invända mot att reservatet bildas. Skogsstyrelsen noterade att de inledande stycken om biologiska bevarandevärden anger ett par arter som rödlistade. Dessa tas dock sedan inte upp i förteckningen över rödlistade arter.

Länsstyrelsen: fann att förteckningen över rödlistade arter var uppdaterad till den nya rödlistan, men inte dokumentet i sin helhet. Det har nu gjorts.

Trafikverket: ärendet berör väg E4 för vilken Trafikverket är väghållare. Väg E4 utgör riksintresse enligt 3 kap. 8 § miljöbalken, ingår i funktionellt prioriterat vägnät för långväga personresor och godstransporter samt utgör rekommenderad färdväg för farligt gods.

Trafikverket har inga synpunkter på bildande av naturreservat men vill med nedan text förtydliga vad Trafikverket ser att undantagen för väghållning innebär:

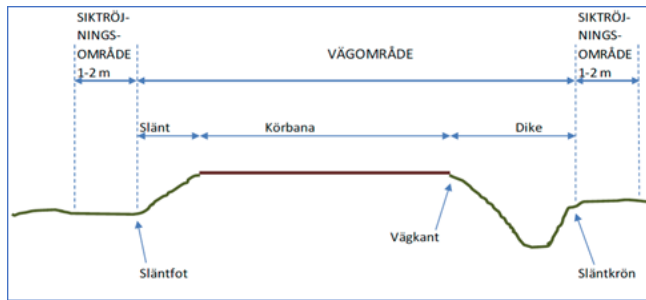
Väghållning

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande nödvändiga åtgärder så som till exempel asfaltering av befintliga vägar, hyvling, grusning, avvattningsåtgärder, dammbindning, trädfällning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

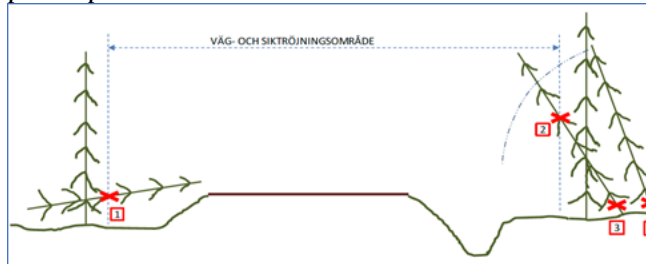
Siktröjningsområde

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar inom siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa farliga kanträd m.m., i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3).

Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd med mera ska kvarlämnas i terrängen, dock alltid utanför gräns till siktröjningsområdet.

Länsstyrelsen: drift och underhåll av väg och vägområde kan fortgå precis som tidigare.

SGU: avstår från att yttra sig i ärendet.

Skanova (Telia Company) AB: har inget att erinra mot förslaget. Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat förslag.

Söderåsens miljöförbund har inget att invända mot förslaget gällande bildande av naturreservat inom fastigheten Grytåsa 1:5 i Örskelljunga kommun.

E.ON Energidistribution AB: tillstyrker förslag till beslut om naturreservat under förutsättning att nedanstående yrkanden om ändringar i föreskrifter införs, i annat fall motsätter sig E.ON förslaget till beslut.

Yrkanden

Att det i undantagen från föreskrifter framgår att:

- Tillåter motordrivna maskiner i, till och från ledningsstråket, även innefattande parkering av fordon
- Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas

Bakgrund till yrkande

Inom det föreslagna naturreservatsområdet har E.ON ett lokalt elnät som består av mellanspänningskablar, se bifogad karta.

Vid kabel- och linjefel eller andra typer av fel är det nödvändigt att få reparera ledningen. För att kunna utföra nödvändig drift och nödvändigt underhåll samt reparation av ledningarna är det en förutsättning att motordrivna maskiner kan framföras i samt till och från ledningsgatan och ledningsstråket. Detta innebär att schaktning/grävning måste få utföras där reparation och underhåll krävs. Med hänsyn till det ovan framförda är det viktigt att det tydligt framgår av föreskrifternas

undantag att körning men även parkering får ske för underhåll av ledningarna. Det är bra att det framgår av föreskrifterna att naturreservatet inte ska utgöra hinder för

underhåll/ombyggnad/reinvestering. Det bör dock vara tydligt att även akut felavhjälpning som oftast innebär att man måste gräva är lovligt, se mer nedan.

Samråd och dispens

Reparationsåtgärder på en kraftledning kan vara av akut karaktär.

Avbrott kan innebära påtaglig påverkan på människors säkerhet och välbefinnande och måste därför åtgärdas omedelbart. Enligt ellagen får dessutom elavbrott inte vara längre än 24 timmar. Vid sådana tillfällen är ett tillstånds- eller dispensförfarande inte lämpligt. Vid akuta åtgärder vill därför E.ON att det i beslutshandlingarna kompletteras med att samråd kan ske efter att arbetet inletts.

Anslutningsplikt

Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. När en begäran om utökning av elnätet görs har E.ON anslutningsplikt och kan inte neka en anslutning till elnätet.

Övrigt

E.ON förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att vi i fortsättningen kan sköta om våra anläggningar enligt gällande föreskrifter och standarder.

Länsstyrelsen: drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett. Vilket tillåter motordrivna maskiner i ledningsstråket samt att på befintliga vägar nyttja er rätt att ta väg till ledningsstråk och parkering.

Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Det borde finnas goda möjligheter att ansluta nya abonnenter längs med ledningen, då naturreservatet är av en begränsad geografisk yta.

Lunds botaniska förening: är positiv till bildandet av naturreservatet Grytåsa. Området är ett unikt skogsbete som är värdefullt att skydda. Det vore så klart önskvärt om hela området kunde betas och förhoppningsvis kan man hitta en lösning på det i framtiden som inte påverkar friluftslivet negativt. Föreningen är positiv till att försöka etablera slåttergubbe, men även andra lämpliga arter, inom området. Viktigt är då att lokalt frö används för samtliga arter. Förekomsten av eventuella mördarsniglar bör inte hindra att åtminstone försök görs. Det är också bra att inte vinterbete utesluts i reservatet så som görs i många andra reservat. Vinterbete kan säkert ha en önskvärd effekt på området.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet. Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Avdelningen för natur och vatten, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **10 juli 2026**. Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).